

Mashg‘ulot jarayonida didaktik o‘yinlarning ahamiyati

Nazarova Iqbol

Navoiy viloyati, Navbahor tumani

2-son DMTTga qarashli 3-maktrabda tashkil etilgan

tayyorlov guruhi tarbiyachisi

boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada DMTTlarda mashg‘ulot jarayonida didaktik o‘yinlarning ahamiyati xususida so‘z boradi.

Kalit so‘zlar: ta’limiy o‘yinlar, oq va qora, chang soldi, geometrik shakllar...

Ma’lumki, maktabgacha ta’lim muassasalarida bolalarning hayotiy faoliyatini o‘yinlar tashkil etadi. O‘yinlar bolallar shaxsini shakllantirishda muhim vosita hisoblanadi. Unda ular har tomonlama shakllanadi. O‘yin jarayonining esa natijalariga ijobiy ta’sir ko’rsatadi. O‘yinlar bolalarda diqqatni jamlash, xotirani mustahkamlash, to’laqonli fikrlash, irodasini mustahkamlash kabi ta’limiy sifatlarni shakllantirsa, bir- biriga mehribon bo’lish, jamoani qadrlash, sadoqat, intiluvchanlik , bir- birining fikrini qadrlash kabi tarbiyaviy jihatlarga ham ega. Bundan tashqari o‘yin jarayonida bolalar o’rtasida jamoani shakllantirish, hamkorlik, do’stlikni qaror toptirish, muloqot qilishga, hamfikr bo’lish muhitini ham yaratadi. Bu esa ularning yanada hamjihatlikka olib keladi.

Mashg‘ulotlarda tashkil etilgan o‘yinlar bolalarning har tomonlama fikrlashga undaydi. Ularning ta’lim jarayoniga ham foydasi katta. Ta’lim sifatini va mazmunini oshirishga, tayanch va fanga oid kompetentsiyalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Sizlarga ana shunday o‘yinlardan kiritilgan bir nechta dars ishlanmalardan namuna keltiramiz.

“Uchdi-uchdi” o‘yini. Maqsad: Bolalarmi qo’l muskullarini rivojlantirish, hushyorlikka va chaqqonlikka o’rgatish. Bunda harakatlar qo‘lda bajariladi. O‘quvchilar gap nima haqida ekanligini topishi kerak.

“Chang soldi” o‘yini. O‘quvchilar sabr qilishga hushyorlikka va bir-biriga halaqt bermay turishga o‘rganadilar . Bu o‘yinda bir bola ajratiladi qolgan bolalar doira bo‘lib

o‘tiradilar .O‘rtaga mevalar qo‘yiladi. Mevalarni bolalar qo’llarini boshiga qo‘yib qo’riqlaydilar .Ajratinan bola maymun bo‘lib mevalarga tarbiyachi

signalidan so’ng chang soladi. Bolalar boshlarini ko’tarib maymunni ushslashga harakat qiladilar. Maymunni ushlagan bola maymun vazifasini bajaradi. O‘yin shu tariqa davom etadi.

“Ko’zgu” o‘yini.

Didaktik maqsad: O‘quvchilarda kuzatuvchanlik, ixtiyoriy diqqatni rivojlantirish.

O‘yin qoidasi: O‘qituvchining yoki biror bolaning harakatini takrorlash va barobar bajarish.

O‘yin harakati: Bu o‘yin orqali kattalar xatti harakatini takrorlash va ularga taqlid qilish. Bolalarga “Sizlar hozir meni oynam bo’lasizlar. Men bajarayotgan harakatni sizlar ham bajarasiz” deb aytadi.

“Xatosini top” o‘yini.

Didaktik maqsad: Bolalarda kuzatuvchanlik, ixtiyoriy diqqatni rivojlantirish.

Voqelikni to‘g‘ri aks ettirish.

O‘yin qoidasi; Suratdan, voqelikdan o‘zaro kamchilikni topish.

O‘yin harakati; Bolaga chizilgan rasmni ko‘rsatiladi, musavvir qayerda xato qilganligi so‘raladi. Masalan: qish faslida bolalar o‘ynayapti, daraxtda yaproqlar, bolalar oyog‘ida shippak. Rasm bolaga tushunarli bo‘lishi kerak. Navbat bilan rassom xatosini topib, vazifani murakkablashtiriladi. Musavvir xatosi ko‘paytiriladi.

“Qarsak” o‘yini. Bunda bolalarga turli rasmlar ko‘rsatiladi. Ular sabzavotlarni aniqlaydi, qarsak chalib tasdiqlatadi. Agar boshqa rasmni ko‘rsa qarsak chalmaydi. O‘yin shu tartibda o‘tkaziladi.

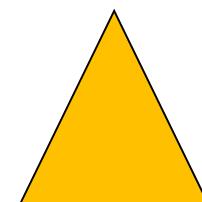
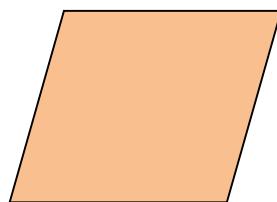
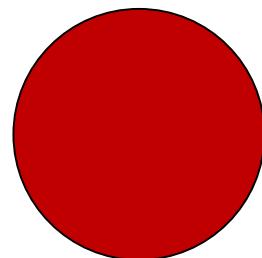

Oq va qora” o‘yini. Bunda tarbiyachi tomonidan tuzilgan ma’lumotlarni o‘quvchilar to‘g‘ri va noto‘g‘riga ajratishadi.

1. Karam yer ostida pishib yetiladi
2. Baqlajonning rangi qizil
3. Pomidordan turli tuzlamalar tayyorlanadi
4. Sabzavotlarning daraxtda o‘sadigan turlari ham bor

“Geometrik shakllar” o‘yini. Bunda geometrik shakllar matematik diktant tarzida bajariladi.

Bolalarga shakllar ko`rsatiladi va shakllar nomini yozadilar.

Shunday qilib, maktabgacha yoshdagи tarbiyalanuvchilarga mashg‘ulotlar jarayonida didaktik va harakatli o‘yinlardan foydalanish sifat va samaradorligini beradi. Ularning afzalliklari zarurati va davomiyligi sizlarga ham ma’qul bo’ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. “Muhofaza” gazetasi 2017- yil, 3-son
2. Ma’naviyat – qalbim quyoshi. Toshkent - 2013-y
3. “Boshlang’ichi ta’lim” jurnali. 2010-yil, 3-son